

Texto 1 – Jules Ferry: Discurso ante a Cámara (1885)

1. **Identificación do documento** Estamos ante unha fonte primaria de **natureza política e económica**. Trátase dun fragmento do discurso parlamentario de **Jules Ferry**, figura clave da III República Francesa. O texto ten un carácter público e oficial, destinado a convencer aos deputados da necesidade de manter a expansión colonial.

2. **Contextualización histórica** O discurso sitúase no contexto da **Gran Depresión de 1873**, unha crise de sobreprodución que afectou ás potencias industrializadas. Coa adopción de políticas **proteccionistas** en Europa (aranceis), as nacións vense obrigadas a buscar espazos económicos exclusivos. Este proceso culminaría na **Conferencia de Berlín (1884-1885)**, onde se institucionalizou o reparto de África.

3. Comentario / Análise

- **Tema:** A tripla xustificación (económica, civilizadora e política) do imperialismo.
  - **Análise:** Ferry argumenta que o capitalismo industrial francés non pode sobrevivir sen “mercados de saída” para o seu excedente de capital e produtos. É o que o historiador Hobsbawm define como a “era do imperio”: a economía global vólvese interdependente, e o control de materias primas e novos consumidores vólvese unha cuestión de supervivencia nacional.
  - **Valoración:** O texto é un exercicio de pragmatismo político. Ferry entende que o status de “gran potencia” de Francia depende da súa capacidade de proxectar poder fóra de Europa para non quedar atrás fronte ao Reino Unido ou a unificada Alemaña.
-

Texto 2 – Jules Ferry: O Darwinismo Social aplicado á política

1. **Identificación do documento** Texto de **natureza ideolóxica e doutrinal**. O autor, Jules Ferry, expón as bases morais que pretenden lexitimar a dominación colonial.

2. **Contextualización histórica** A finais do século XIX, o pensamento europeo está impregnado polo **positivismo** e unha interpretación sesgada do evolucionismo. O **Darwinismo Social** (Herbert Spencer) traspasaba as leis naturais á sociedade, afirmando que as nacións máis “aptas” ou avanzadas tiñan o dereito biolóxico de prevalecer sobre as “atrasadas”.

3. Comentario / Análise

- **Idea principal:** A desigualdade esencial entre as razas e o “deber civilizador” da raza branca.
  - **Análise:** O autor utiliza unha retórica humanitaria para encubrir a explotación. O concepto de “misión civilizadora” implica a imposición de valores occidentais, a relixión cristiá e a administración europea, negando calquera validez ás culturas autóctonas.
  - **Valoración:** Este discurso foi fundamental para lograr o consenso social nas metrópolis, xa que presentaba a brutalidade da conquista como unha carga moral ou unha responsabilidade ética do home branco.
-

Texto 4 – J.A. Hobson: Crítica económica (1902)

1. **Identificación do documento** Texto de **natureza teórica e crítica**. Publicado por **J.A. Hobson** na súa obra fundamental *Imperialism: A Study*. É unha análise científica que pon en dúbida a rendibilidade do modelo colonial.

2. **Contextualización histórica** Hobson escribe tras a **Guerra dos Bóers**, un conflito custoso que fixo que sectores da intelectualidade británica cuestionasen o gasto militar e administrativo que supoñía o mantemento do Imperio Británico.

3. Comentario / Análise

- **Tema:** A denuncia do imperialismo como unha ferramenta de enriquecemento para as elites financeiras.
  - **Análise:** Hobson sostén que o imperialismo é irracional para o Estado (polo seu alto custo público), pero moi lucrativo para grupos de presión (*lobbies*) como os fabricantes de armas ou os investidores de capital. Propón que se as metrópoles mellorasen a distribución da renda interna e aumentasen o poder adquisitivo dos seus traballadores (subconsumismo), non habería necesidade de conquistar novos mercados.
  - **Valoración:** A obra de Hobson é precursora das teorías de Lenin e segue sendo unha referencia para entender como os intereses privados poden dirixir a política exterior dun país.
-

Texto 5 - V.I. Lenin: O Imperialismo como fase superior

1. **Identificación do documento** Texto de **natureza política e teórica**. Trátase dun fragmento de *O imperialismo, fase superior do capitalismo*, escrito por **Lenin** en 1916.

2. **Contextualización histórica** En plena **Primeira Guerra Mundial**, Lenin analiza o conflito como unha loita imperialista. Seguindo a tradición marxista, busca demostrar que a guerra non é por patriotismo, senón polo control dos mercados mundiais xa esgotados.

3. Comentario / Análise

- **Idea principal:** A transformación do capitalismo de libre competencia nun **capitalismo de monopolios**.
  - **Análise:** Lenin destaca o papel do **capital financeiro** (a fusión do capital bancario e o industrial). Segundo a súa tese, o mundo xa foi repartido territorialmente, polo que a única forma de expansión posible é mediante a guerra de redistribución. Define o imperialismo por cinco características: monopolios, capital financeiro, exportación de capitais, unións internacionais de capitalistas e reparto territorial do globo.
  - **Valoración:** Esta análise ofrece unha conexión directa entre o desenvolvemento económico e o estalido da Gran Guerra, sendo a base da historiografía soviética posterior.
-

Texto 6 - A voz do colonizado: Resistencia e impacto

1. **Identificación do documento** Fonte primaria de **natureza testemuñal**. Recolle a experiencia directa das sociedades indíxenas fronte á administración colonial.

2. **Contextualización histórica** As colonias foron organizadas como **economías de enclave** orientadas á exportación. Para que fosen rendibles, as metrópoles impuxeron tributos e traballos forzados que desarticulaban as formas de vida tradicionais.

3. Comentario / Análise

- **Tema:** A resistencia indíxena e a violencia da administración colonial.
- **Análise:** O texto desmonta o mito da "pacificación". O uso de castigos exemplares e a captura de líderes locais amosa que a autoridade europea se baseaba na **coacción militar**. A fuxida ao bosque e a formación de guerrillas son exemplos da resistencia que, décadas máis tarde, cristalizaría nos movementos de liberación nacional.
- **Conclusión:** O impacto foi a **aculturación** (perda de identidade), a destrución da economía de subsistencia e a creación dunhas fronteiras artificiais que causarían conflitos étnicos tras a descolonización.